

Algemeen 2010

Veelgestelde vragen over biomassa uit terreinbeheer

Kan ik als beheerder biomassa uit mijn terrein leveren? Hoe werkt dit en wat gebeurt er daarna met het hout? Hieronder komen de meest gestelde vragen aan de orde.

Welke soorten biomassa kan ik aanleveren uit terreinbeheer?

Op dit moment hout: rondhout, takken en stobben. Rondhout zal het meest opbrengen, takken minder omdat er veel blad/naalden tussen zit, dat het vochtgehalte verhoogt en zorgt voor teveel as in de centrale. Ook zand tussen de wortels levert veel as op. Er wordt hard gewerkt aan de mogelijkheden voor het gebruik van blad, gras en andere vegetatie zoals riet, bijvoorbeeld door het te vergisten of te torreficeren.

Waar kan ik biomassa aanleveren?

Centrales hebben eigen specifieke eisen wat betreft vochtgehalte, type biomassa en maat van de snippers en zijn afhankelijk van continue levering. Daarom kunnen kleine leveranciers aan deze centrales

alleen via tussenhandelaren werken. De tussenhandelaren zorgen voor inzameling via verschillende leveranciers en maken de biomassa op specificatie klaar. Zij zorgen voor een marktconforme prijs, eventueel opslag en voor het vervoer. Lokaal kunt u ook op zoek naar een kleine afnemer die niet afhankelijk is van continue levering of alleen in bepaalde seizoenen biomassa nodig heeft, zoals een (openlucht) zwembad. Deze kleine centrales hebben soms ook minder specifieke eisen aan het materiaal.

Hoe moet ik de biomassa aanleveren?

De vorm van aanleveren gebeurt meestal in overleg met de tussenhandelaar, die vaak in het bos zal komen kijken om welk materiaal het gaat en hoe u het moet verwerken. Snoeihout moet u meestal laten drogen (bijvoorbeeld aan de rand van

het bos), waarbij ook blad en zand er afvalt. De biomassa kan worden geleverd in chips (kleine houtstukjes) of shreds (uit elkaar getrokken deeltjes). De tussenhandelaar zorgt vervolgens voor het transport van de bosrand naar de centrale en voor het opwerken. Als u rechtstreeks kunt leveren aan een afnemer, spreekt u natuurlijk zelf onderling af hoe de leveringen verlopen.

foto: AVIH

Welke prijs krijg ik voor mijn biomassa?

De prijs van biomassa hangt sterk af van het vochtgehalte en de hoeveelheid blad en zand. De meeste centrales bieden een hogere prijs voor droger materiaal omdat dat beter brandt. Lokale biomassaverbruikers kunnen echter andere doelen hebben (bijvoorbeeld het opwekken van warmte), waarbij natter materiaal geen probleem is. De huidige prijzen in Nederland zijn € 10 tot € 15 per ton hout, de verwachting is dat deze zullen gaan stijgen.

Wat gebeurt er met mijn biomassa?

Een tussenhandelaar kan voor uw materiaal zorgen dat het voor de beste prijs wordt verkocht. Mooi rondhout kan bijvoorbeeld beter geleverd worden aan de plaat- en papierindustrie. Hout voor biomassa zal over het algemeen verbrand worden in een verbrandingsoven. In de oven lopen pijpen waar water doorheen stroomt. Dit water wordt opgewarmd tot stoom, onder hoge druk (net als in een stoomlocomotief). Hiermee wordt een turbine aangedreven, waardoor een dynamo gaat draaien, die stroom opwekt.

In sommige centrales wordt de overgebleven warmte van het water opgevangen en gebruikt. De stroom die ontstaat is groene stroom.

Moet ik leveren via een tussenhandelaar?

U kunt rechtstreeks aan een afnemer leveren, of via een tussenhandelaar. In de praktijk blijkt dat veel afnemers, die afhankelijk zijn van continuïteit of materiaal nodig hebben dat aan bepaalde eisen voldoet, de voorkeur geven aan leveringen via tussenhandelaren. Meestal zal dat voor u als leverancier ook makelijker zijn, omdat u dan niet zelf kennis over de specificaties van centrales en monsternamen hoeft te hebben. Tussenhandelaren voorzien bovendien in vervoer, extra drogen, opwerken en eventueel opslag. Dit is vaak nodig omdat leveranciers het hout leveren op het moment dat er gesnoeid of gerooid is, terwijl centrales het hele jaar door biomassa nodig hebben. Echter, bij sommige kleine afnemers kunt u rechtstreeks leveren.

Is biomassa wel milieuvriendelijk, het kost ook energie om houtsnippers te maken en te vervoeren?

Snipperen en vervoeren kost inderdaad energie. Er komt echter zo veel energie vrij dat dit op het totaal maar een paar procent is. Het is dus zeker wel milieuvriendelijk om biomassa te gebruiken, tenminste, als de bossen waar het hout vandaan komt duurzaam worden beheerd.

foto: AVIH

Wat zijn chips/shreds?

Chips zijn kleine gesneden stukjes hout: houtsnippers. Shreds zijn uit elkaar getrokken stukjes, waardoor je de afzonderlijke houtvezels kan zien.

Wat voor keurmerken moet ik hebben?

De verwachting is dat bos waaruit biomassa wordt geleverd binnenkort een keurmerk moet hebben voor duurzaam bosbeheer. Hout voor de papier- en plaatindustrie moet hier al aan voldoen. Nu al moet de geleverde biomassa duurzaam zijn volgens de 'Cramer-criteria', die bijvoorbeeld stellen dat de voedselproductie en biodiversiteit niet in gevaar mogen komen door biomassaproductie. Hout uit het Nederlandse terreinbeheer – dat niet speciaal voor biomassa is geteeld maar als restproduct uit het terreinbeheer komt – zal eigenlijk altijd voldoen aan de Cramer-criteria.

Wat is opwerken?

Opwerken is het verbeteren van de kwaliteit van brandstof. In het geval van biomassa gaat het bijvoorbeeld om het op grootte sorteren van houtsnippers door te zeven. Hierdoor kan de centrale efficiënter branden.

Wat is torreficeren of torrefactie?

Bij torreficeren of torrefactie wordt de organische stof als het ware vóórgebrand of geroosterd, zoals bij koffiebonen. Normaal heeft biomassa een veel groter volume ten opzichte van de

beschikbare energie dan steenkool, waardoor steenkoolcentrales minder goed branden. Door het voorbranden gaat het vocht er uit en kan de massa als kolen te worden meegestookt in koleninstallaties. Torreficeren is een erg nieuwe techniek die op dit moment (2010) nog vooral wordt toegepast voor onderzoek naar het verbeteren van het proces.

Wat is vergisten?

Bij vergisten wordt de biomassa in een natte omgeving door bacteriën omgezet in biogas, dat vervolgens verbrand kan worden. Deze techniek zal vooral goed bruikbaar zijn voor biomassastromen die relatief nat zijn en daarom niet verbrand kunnen worden, zoals riet. Vergisten wordt al toegepast, maar meestal nog in lokale, specifieke installaties. De verwachting is dat binnen enkele

jaren ook biomassastromen zoals maaisel vergist kunnen worden.

Hoe ziet de toekomst voor biomassa er uit?

Biomassa is naar verwachting een interessante groeimarkt, want de overheid heeft als doelstelling dat in 2020 twintig procent van ons energieverbruik komt uit duurzame energie. Biomassa zal een groot deel hiervan voor zijn rekening moeten nemen, omdat zonne- en windenergie nog om veel extra investeringen vragen, zoals een manier om de energie op te slaan voor windstille perioden. Met biomassa heb je dit probleem niet. Op dit moment komt nog veel in Nederland verstookte biomassa uit het buitenland (onder andere uit Canada). Het zou duurzamer en goedkoper zijn om hout van dichterbij te gebruiken.

Waar kan ik meer informatie vinden?

Op www.beheerdersnetwerken.nl staan verschillende verslagen en een infoblad over biomassa. Kijk onder 'algemeen' en dan onder 'biomassa'.

Op www.biomassastroomlijn.nl staat informatie over het leveren van biomassa.

Op <http://www.landschapsbeheer.nl/projecten/maak-je-erf-goed/project/biomassa-uit-landschap/8> vindt u meer informatie en een folder over het realiseren van een lokale biomassakringloop.

Waar kan ik terecht met vragen?

Neem contact op met de Algemene Vereniging Inlands Hout (AVIH): info@avih.nl of 030-6930040

